

Sygn. akt

III AUa 397/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **20 lutego 2018 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Ewa Preneta-Ambicka
	Sędziowie:	SSA Ewa Madera D.. SSO Elżbieta Selwa (spr.)
	Protokolant	st. sekr. sądowy Maria Piekielek

po rozpoznaniu w dniu **20 lutego 2018 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **Z. Ł.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w J.**

o wysokość świadczenia

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku **Sądu Okręgowego w Krośnie**

z dnia **16 marca 2017 r.** sygn. akt **IV U 1049/15**

o d d a l a apelację.

Sygn. akt III AUa 397/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 sierpnia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. powołując się na przepis art. 114 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748) odmówił wnioskodawcy Z. Ł. prawa do przeliczenia emerytury. W uzasadnieniu wskazał, że wnioskodawca do wniosku z dnia 28 stycznia

2015 r. nie przedłożył żadnych nowych dowodów mających wpływ na wysokość świadczenia. Organ rentowy wskazał również, że decyzją z dnia 16 sierpnia 2006 r. przyjęto do ustalenia wysokości emerytury najkorzystniejszy wariant na podstawie przedłożonych dokumentów - wynagrodzenie zastępcze nie podlega uwzględnieniu zgodnie z wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 21 stycznia 2015 r., zatem brak podstaw do przeliczenia emerytury.

W odwołaniu od powyższej decyzji Z. Ł. wniósł o jej zmianę i ponowne przeliczenie emerytury z uwzględnieniem do jej wysokości okresu jego pracy od 7 lutego 1974 r. do maja 1975 r. jako pracy na wyjeździe eksportowym wraz z ustaleniem zarobków na podstawie wynagrodzenia pracownika podstawionego oraz uwzględnienie wysokości wynagrodzenia z lat 1981, 1982, 1983, 1984 i 1988 na podstawie wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej zamiast wynagrodzenia na podstawie pracownika C. T. jako pracownika zatrudnionego na stanowisku równorzędnym.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. wniósł o jego oddalenie zarzucając, że Z. Ł. wniosek o przeliczenie swojej emerytury złożył ponownie i w tym nowym wniosku nie przedstawił żadnych nowych dowodów ani też nie ujawnił żadnych nowych okoliczności mających wpływ na zmianę wcześniejszej decyzji o odmowie przeliczenia podstawy wymiaru emerytury.

Wyrokiem z 16 marca 2017r., sygn. akt IV U 1049/15 Sąd Okręgowy w K. oddalił odwołanie wnioskodawcy.

Sąd Okręgowy ustalił, że decyzją z dnia 16 sierpnia 2006 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. przyznał Z. Ł. prawo do emerytury. W dniu 18 listopada 2013 r. ubezpieczony złożył wniosek o przeliczenie jego świadczenia z uwzględnieniem zarobków pracownika zatrudnionego na stanowisku równorzędnym za lata 1971, 1972, 1973 i 1974, dołączając do wniosku zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu za lata 1964 – 1974 i 1977 – 1984 i 1986 pracownika zastępczego. Wcześniej do pierwszego wniosku o emeryturę wnioskodawca przedłożył swoją legitymację ubezpieczeniową. Decyzją z dnia 29 listopada 2013 r. organ rentowy odmówił prawa do przeliczenia emerytury ponieważ przedłożone zarobki zastępcze za lata 1971 – 1974 nie mogą być uwzględnione przy przeliczaniu podstawy wymiaru emerytury, ponieważ wnioskodawca w tym okresie nie był oddelegowany do prac eksportowych. Decyzja ta została poddana kontroli sądowej, w wyniku której odwołanie wnioskodawcy zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Krośnie z dnia 21 stycznia 2015 r. sygn. akt IV U 46/14. Apelacja wnioskodawcy od tego wyroku została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 9 lipca 2015 r. sygn. akt III AUa 269/15. Sąd Okręgowy uznał, że brak podstaw zarówno faktycznych jak i prawnych do przeliczenia wysokości pobieranej emerytury, ponieważ zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie jest wystarczający do przyjęcia wynagrodzenia innego pracownika do podstawy wymiaru emerytury wnioskodawcy, ponieważ zeznania świadków cechuje duży stopień ogólności co do samego faktu zatrudnienia, nie mówiąc o precyzyjnym określeniu wysokości pobieranego w latach 1971 – 1974 wynagrodzenia. W ponownym wniosku o przeliczenie emerytury Z. Ł. domagał się uwzględnienia zarobków zastępczych H. K. za lata 1974 – 1975, kiedy to pracował na budowie eksportowej w Republice Federalnej Niemiec, a także o przeliczenie jego emerytury w oparciu o jego wpisy dotyczące wysokości zarobków dokonane w legitymacji ubezpieczeniowej, a nie zaświadczeniach o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp-7 wydanych w roku 2006. Wniósł o ustalenie jego zarobków w oparciu o wynagrodzenie zastępcze określone w zaświadczeniach o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp-7 z dnia 25 października 2000 r. innego pracownika – C. T. również zatrudnionego w Przedsiębiorstwie na równorzędnym stanowisku. Celem wyjaśnienia zapisów zawartych i przedstawionych przez (...)w drukach RP-7, a wpisach w wydanej przez(...) w C. legitymacji ubezpieczeniowej Sąd I instancji przeprowadził dowód opinii biegłego z zakresu księgowości i finansów, w której dokonano przeliczenia emerytury wnioskodawcy w oparciu o to wynagrodzenie zastępcze, a także jego zarobki wpisane w legitymacji ubezpieczeniowej.

Przechodząc do oceny prawnej sprawy Sąd uznał odwołanie jako bezzasadne.

W sprawie z odwołania od decyzji organu rentowego, jej treść wyznacza przedmiot i zakres rozpoznania oraz orzeczenia sądu pracy i ubezpieczeń społecznych. Decyzja zapada po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, którego przedmiotem

i celem jest ustalenie prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego lub ich wysokości. Ubezpieczony przedstawia w nim wszelkie okoliczności wiążące się z warunkami stawianymi przez ustawę dla przyznania lub ustalenia wysokości świadczeń. W późniejszym postępowaniu wywołanym odwołaniem do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych, zgodnie z systemem orzekania w sprawach z tego zakresu, Sąd nie rozstrzyga o zasadności wniosku, lecz o prawidłowości zaskarżonej decyzji, jego rozstrzygnięcie zawsze odnosi się do zaskarżonej decyzji. W rozpoznawanej sprawie skarżona decyzja z 28 sierpnia 2015 r. dotyczyła odmowy prawa do przeliczenia emerytury na podstawie 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS. Prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega – zgodnie z cytowanym powyżej przepisem - ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość. Sąd Okręgowy wskazał, że w rozpoznawanej sprawie odwołujący poza ponownym postulowaniem o rozpoznanie wniosku o przyznanie prawa do przeliczenia emerytury nie przedstawił organowi rentowemu żadnych nowych dowodów, które miałyby wpływ na prawo do wnioskowanego świadczenia. Wnioskodawca nie zgłosił żadnych innych, nowych dowodów na okoliczność charakteru jego pracy w spornym okresie również w postępowaniu przed Sądem, a zatem w oparciu o te same dowody, które nie spełniają wymagań określonych w art. 114 ust.1 ustawy emerytalnej nie może skutecznie po raz kolejny domagać się przeliczenia emerytury. Zdaniem Sądu Okręgowego wnioskodawca mógł kwestionować podstawę wymiaru swojej emerytury ustalaną w oparciu o zapisy dokonane w jego legitymacji ubezpieczeniowej odwołując się od decyzji z dnia 16 sierpnia 2006 r. ponieważ już wtedy dowód ten zalegał w aktach organu rentowego. Odnosząc się do zarobków innego pracownika - C. T. Sąd wskazał, że problem ten był już w sprawie odwołującego przedmiotem rozważań dokonywanych zarówno przez Sąd Okręgowy jak i Sąd Apelacyjny.

Mając powyższe na względzie Sąd I instancji uznał że zaskarżona decyzja, wydana na podstawie przepisu art. 114 ustawy emerytalno- rentowej jest trafna

i zgodna z prawem i dlatego na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie.

Apelację od wyroku wywiódł wnioskodawca, któremu zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 114 ust. 1 pkt 1 i 6 ustawy z 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z FUS i wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez przyznanie prawa do przeliczenia emerytury z lat 1981, 1982, 1983, 1984 i 1988 na podstawie wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej oraz zaświadczenia Rp-7 z 2000 r. W uzasadnieniu apelujący wskazał, że w sprawie ujawniły się nowe okoliczności, mające wpływ na wysokość świadczenia emerytalnego, a mianowicie opinia biegłego sądowego, w której biegła dokonała ustalenia podstawy wymiaru świadczenia w oparciu o wpisy w legitymacji ubezpieczeniowej. W ocenie skarżącego Sąd winien ustalić wysokość świadczenia na podstawie wyliczeń biegłego.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie zważył, co następuje:

Apelacja Z. Ł. jest nieuzasadniona i jako taka podlega oddaleniu. W ocenie bowiem tut. Sądu Apelacyjnego kwestionowany przez wnioskodawcę wyrok Sądu Okręgowego w Krośnie z 16 marca 2017 r. uznać należy za trafny i odpowiadający prawu.

Podkreślenia wymaga, iż zaskarżona decyzja z dnia 28 sierpnia 2015 r. dotyczy odmowy prawa do przeliczenia emerytury i została wydana w trybie art. 114 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Rozważając powyższe zważyć trzeba, że w orzecznictwie dominuje pogląd, iż decyzja organu rentowego nie ma przymiotu powagi rzeczy osądzonej, co oznacza, że zainteresowany może ponownie wystąpić z wnioskiem o to samo świadczenie, którego poprzednio mu odmówiono, jednakże stosownie do treści art. 114 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w brzmieniu obowiązującym od 18 kwietnia 2017 r. (tj. Dz.U. z 2017 r, poz. 1383) – w sprawie zakończonej prawomocną decyzją organ rentowy na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu uchyla lub zmienia decyzję i ponownie ustala prawo do świadczeń lub ich

wysokość, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Dopuszczalne jest zatem złożenie wniosku o ponowne ustalenie prawa do świadczeń z uwagi na okoliczności określone w art. 114 ust. 1, w tym w pkt 1 cyt. wyżej ustawy emerytalnej, a w dalszej kolejności dopuszczalne jest odwołanie od nowej decyzji, która podlega merytorycznemu rozpoznaniu, zgodnie z określoną w art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, zgodnie z zasadą, że od każdej decyzji organu rentowego za wyjątkiem decyzji wymienionych w ust. 4 przysługuje odwołanie do sądu. Wniosek złożony w trybie art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej organ rentowy rozpoznaje w pierwszej kolejności w zakresie spełnienia przesłanek określonych w tym przepisie, w tym w pkt. 1 - przedłożenia nowych dowodów lub ujawnienia nieuwzględnionych poprzednio, nowych okoliczności i w braku takich okoliczności odmawia ponownego ustalenia prawa do świadczeń. Przepis art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach nie podważa zasady mocy wiążącej wyroku sądowego, w przypadku, gdy odmowa prawa do świadczenia nastąpiła w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem, bowiem mowa jest w tym przepisie o dopuszczalności zmiany decyzji organu rentowego, która to decyzja nie korzysta z powagi rzeczy osądzonej. Prawomocny wyrok rozstrzygający brak prawa do świadczenia nie jest więc przeszkodą do wystąpienia z ponownym wnioskiem o to samo świadczenie. Wniosek taki jest zawsze dopuszczalny w sytuacji gdy wystąpiły nowe okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń i nie jest to sprawa o to samo roszczenie, które było przedmiotem rozstrzygnięcia w poprzednio osądzonej sprawie. Wniosek ubezpieczonego o ponowne przeliczenie emerytury jest prawnie dopuszczalny z mocy art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach niezależnie od jego zasadności. W przypadku uznania wniosku za bezzasadny organ rentowy wydaje decyzję odmawiającą ponownego ustalenia prawa do świadczenia. Jak już wspomniano - wydanie przez organ decyzji, także w sprawie o świadczenia będące przedmiotem sprawy zakończonej prawomocnym wyrokiem, uprawnia ubiegającego się o świadczenie do wniesienia odwołania i odwołanie takie podlega rozpoznaniu przez sąd. Sąd ocenia je w granicach spełnienia warunków określonych w art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej orzeka o zasadności lub bezzasadności żądania. Odnosząc powyższe do realiów przedmiotowej sprawy, wskazać należy, iż ubezpieczony odwołał się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J. z 25 sierpnia 2015 r., w uzasadnieniu wskazując, że nie przedłożył on nowych dokumentów mających wpływ na wysokość świadczenia. W ocenie Sądu Apelacyjnego stanowisko to jest zasadne. Bezzapornie wniosek ubezpieczonego z dnia 28 stycznia 2015 r. nie był pierwszym pismem, w którym domagał się on przeliczenia emerytury w oparciu o przedstawione dowody. Żądanie wnioskodawcy było poddawane już analizie i było przedmiotem zarówno decyzji pozwanego z dnia 29 listopada 2013r., jak i wyroku Sądu Okręgowego w Krośnie z 21 stycznia 2015 r., sygn. akt IV U 46/14 i wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 9 lipca 2015r., sygn. akt III AUa 269/15r., do czego szczegółowo odniósł się Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia. Wystąpienie z kolejnym żądaniem wymagało przedłożenia nowych dowodów, które nie były dotychczas znane pozwanemu, a które mają wpływ na ustalenie wysokości świadczenia. Takich dowodów wnioskodawca do wniosku z dnia 28 stycznia 2015 r. nie dołączył. Nie ujawniono także nowych okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji w sprawie prawa do żądanego świadczenia, które miałyby wpływ na to prawo.

Sąd Apelacyjny nie podziela argumentów apelacji, aby w sprawie ujawniły się nowe okoliczności w postaci nowego dowodu tj. opinii biegłej powodującej zmianę decyzji bądź też, by poprzednia decyzja ustalająca wysokość świadczenia wnioskodawcy ze wskaźnikiem 83,27% była wydana na skutek błędu organu rentowego. Takie bowiem okoliczności nie mogą być przyjęte przez Sąd jako słuszne. Co do nowego dowodu w postaci dowodu z opinii biegłej, wskazać należy, że wydanie tej opinii przed Sądem Okręgowym było zupełnie zbędne i wręcz naruszało przepisy dotaczające procedowania w tego typu sprawach. Gdy popatrzy się na tezę na jaką okoliczność ta opinia została dopuszczona tj. wyjaśnienie jaka podstawa powinna być przyjęta do jej ustalenia Rp-7, czy też z wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej wydaje się, że Sąd uchylił się od swojego obowiązku stwierdzenia, czy to na podstawie wpisu z RP-7 czy na podstawie legitymacji winna być ustalona dana podstawa i nakazał liczyć matematycznie co jest wyższe. Biegła ustaliła jeden ze składników, na który naprowadza apelacja, w wysokości 87,64% i apelacja dąży, aby taki wskaźnik był ujęty przy wyliczeniu emerytury. Jednak, gdy spojrzy się na wyliczenia biegłej, to jest to wskaźnik z lat 1977-86. Jak słusznie zauważył organ rentowy w piśmie z 13 grudnia 2016 r., odnosząc się do symulacji wyliczeń przez biegłą sądową, w przypadku ustalenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru stosuje się dwie metody tj. albo 20 lat z okresu

ubezpieczenia - tak jak było w przypadku wnioskodawcy, albo w okresie 10 kolejnych lat kalendarzowych ale z 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę. W przypadku wnioskodawcy wniosek o emeryturę został złożony w dniu 5 czerwca 2006r., a zatem do wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru należało wziąć pod ocenę zarobki z 10 kolejnych lat, a więc lata 1986-2005, a nie lata 1977-1986, tak jak uczyniła to biegła. W tym zakresie opinia biegłej nie może zostać uznana jako nowy dowód, który ma wpływ na ustalenie wysokości świadczenia wnioskodawcy, czy też aby dostrzec błąd organu rentowego. Ponieważ wskaźnik z 10 lat był niższy, Zakład do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjął wnioskodawcy wskaźnik z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu zatrudnienia (83,27%). Ustawodawca, w art. 114 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, upoważnił organ rentowy do ponownego ustalenia prawa do świadczeń lub ich wysokości, na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, wyłącznie wówczas, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawnione nowe okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość. Powołany przepis stanowi więc podstawę pozwalającą na zmianę prawomocnej decyzji tylko w sytuacji, gdy ujawnią się nowe dowody uzyskane już po wydaniu takiej decyzji (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 17 czerwca 2015 r., III AUa 99/15, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 21 kwietnia 2015 r., III AUa 955/14). Nieprzedstawienie nowych dowodów lub nieujawnienie okoliczności, z których wynika np., że wysokość świadczenia została zawyżona lub zaniżona nie daje podstaw do „wznowienia postępowania” w trybie art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 16 października 2013 r., III AUa 214/13). Tożsame stanowisko we wskazanym zakresie zajęł również Sąd Apelacyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 21 maja 2015 r. (III AUa 1437/14), wskazując, że przepis art. 114 ust. 1 cyt. ustawy zezwala na ponowną ocenę prawa do świadczenia tylko w przypadku przedłożenia nowych dowodów lub ujawnienia nowych okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń. Stanowisko to należy uzupełnić o stwierdzenie wywiedzione z art. 114 ust. 1 pkt 1 ustawy, że powinny to być okoliczności nieznanne organowi rentowemu, ale istniejące przed wydaniem decyzji, bowiem z użytego w tym przepisie określenia „ujawniono” wynika, że niewątpliwie chodzi o okoliczności nieznanne organowi w chwili orzekania o prawie do świadczeń.

Przekładając powyższe na grunt analizowanej sprawy wskazać trzeba, że wnioskodawca składając ponowny wniosek o świadczenie nie dołączył do niego żadnych nowych dowodów, ani nie ujawniono nowych okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji, które miałyby wpływ na prawo do żądanego świadczenia, a skoro tak, to pozwany trafnie wniosek ów - na mocy ówczesnego art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS - uznał za nieuprawniony, co znalazło wyraz w zaskarżonej decyzji.

W przedmiocie pozostałych zarzutów apelacyjnych, skoncentrowanych na błędnym ustaleniu stanu faktycznego, nierozpoznaniu istoty sprawy, Sąd Apelacyjny podkreśla, że ich analiza i odniesienie do materiału sprawy w świetle obowiązującego i przedstawionego wyżej stanu prawnego w zakresie badanego przedmiotu sprawy staje się zbędna.

Ze wskazanych wyżej względów i uznając apelację wnioskodawcy za bezzasadną Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c orzekł jak w sentencji.